

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4907/2563

พนักงานอัยการจังหวัดชัยภูมิโจทก์ นาง ส.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 14, พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 31, ป.อ. มาตรา 3, ป.วิ.อ. มาตรา 212, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 4, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 54, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 55, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 72 ตรี, พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 มาตรา 4, พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 มาตรา 5, พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 มาตรา 6, พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 มาตรา 8, พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 มาตรา 16, พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 4, พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 5, พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 6, พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 9, พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 26/4, พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 26/5, พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2559 มาตรา 12, พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2559 มาตรา 13, ป.อ. มาตรา 90, ป.อ. มาตรา 78, พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2559 มาตรา 31, ป.อ. มาตรา 56, ป.อ. มาตรา 29, ป.อ. มาตรา 30

ย่อ / หลักกฎหมาย

คำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติที่ 66/2557 เป็นคำสั่งที่สืบเนื่องมาจากคำสั่งรักษาความสงบแห่งชาติที่ 64/2557 เรื่อง การปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ที่คณะกรรมการความสงบแห่งชาติมีคำสั่งตั้งหน่วยงานและพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อการบริหารราชการของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติในการปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดผลกระทบที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศโดยรวม โดยคำสั่งรักษาความสงบแห่งชาติที่ 66/2557 ข้อ 1 เป็นการเพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ส่วนข้อ 2 กำหนดให้ทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องยึดถือนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน และในข้อ 2.1 ระบุว่า การดำเนินการใด ๆ ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้ยากไร้ ผู้ที่มีรายได้น้อย และผู้ไร้ที่ดินทำกิน ซึ่งได้อาศัยอยู่ในพื้นที่เดิมนั้น ๆ ก่อนคำสั่งนี้มีผลบังคับใช้ ยกเว้นผู้ที่บุกรุกใหม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาแล้วคำสั่งดังกล่าวเป็นเพียงคำสั่งทางบริหารที่กำหนดนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราว กำหนดวิธีการให้หน่วยงานและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามคำสั่งดังกล่าวถือปฏิบัติเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้ยากไร้ ผู้ที่มีรายได้น้อย และผู้ไม่มีที่ดินทำกินเท่านั้น ที่สำคัญผู้ที่ได้รับการยกเว้นจะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ที่กำหนด เช่น ต้องอยู่ในที่ดินมาก่อนคำสั่งมีผลใช้บังคับ ส่วนผู้ที่บุกรุกใหม่ต้องดำเนินการสอบสวนและพิสูจน์ทราบตามขั้นตอนที่กำหนด โดยเฉพาะข้อ 2.4 ระบุว่า กรณีใด ๆ ที่ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม ให้ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดกระบวนการที่กำหนด โดยไม่มีข้อความตอนใดที่ระบุให้ประชาชนผู้ยากไร้ ผู้ที่มีรายได้น้อย และผู้ไร้ที่ดินทำกินซึ่งได้อาศัยอยู่ในพื้นที่เดิมนั้น ๆ ก่อนคำสั่งนี้มีผลใช้บังคับไม่มีความผิด หรือมีความผิดแต่ไม่ต้องรับโทษ หรือให้งดเว้นการดำเนินคดีตามกฎหมาย คำสั่งดังกล่าวจึงมิใช่บทบัญญัติที่ปกป้องหรือให้ความคุ้มครองแก่บุคคลดังกล่าวข้างต้น และต้องถือว่าบุคคลดังกล่าวยังมีความผิดตามกฎหมายไม่ว่าบุคคลนั้นจะบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองทำประโยชน์ก่อนหรือหลังคำสั่งดังกล่าวมีผลใช้บังคับเพียงแต่หากเป็นการบุกรุกก่อนคำสั่งมีผลใช้บังคับ คณะรักษาความสงบ

แห่งชาติมีนโยบายให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติดำเนินการเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อบุคคลบางจำพวกดังกล่าวข้างต้นเป็นการชั่วคราวเท่านั้น ดังนั้น เมื่อคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 66/2557 ไม่มีผลเป็นการยกเลิกความผิด หรือมีความผิดแต่ไม่ต้องรับโทษ หรือให้งดเว้นการดำเนินคดีตามกฎหมาย จำเลยจึงไม่อาจอ้างคำสั่งดังกล่าวมาลบล้างความผิดของจำเลยได้ การที่จะนำกฎหมายฉบับใดมาใช้เพื่อพิจารณาพิพากษาให้บุคคลได้รับโทษทางอาญานั้น กฎหมายฉบับดังกล่าวต้องเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด

คำพิพากษา

คดีนี้จำเลยบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินที่เกิดเหตุซึ่งเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ตั้งแต่วันที่ 27 พฤษภาคม 2558 และได้กระทำต่อเนื่องเรื่อยมาจนถึงวันที่ 11 กันยายน 2559 การกระทำความผิดของจำเลยจึงมีขึ้นตั้งแต่วันที่จำเลยบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินที่เกิดเหตุและยังคงเป็นความผิดอยู่ต่อเนื่องตลอดเวลาที่จำเลยยังยึดถือครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินที่เกิดเหตุซึ่งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยช่วงระหว่างวันที่ 27 พฤษภาคม 2558 ถึงวันที่ 24 พฤษภาคม 2559 การยึดถือครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินที่เกิดเหตุเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 มาตรา 14, 31 วรรคหนึ่ง (เดิม) และเมื่อพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2559 มีผลใช้บังคับในวันที่ 25 พฤษภาคม 2559 จำเลยก็ยังคงยึดถือครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินที่เกิดเหตุในเขตป่าสงวนแห่งชาติต่อเนื่องเรื่อยมาจนถึงวันที่ 11 กันยายน 2559 อันเป็นวันที่เจ้าพนักงานจับกุมจำเลย จึงเป็นกรณีที่จำเลยกระทำความผิดขณะที่กฎหมายฉบับเดิมยังมีผลใช้บังคับและขณะที่กฎหมายฉบับใหม่ใช้บังคับแล้ว ดังนั้น เมื่อเจ้าพนักงานจับกุมจำเลยภายหลังวันที่พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2559 มีผลใช้บังคับแล้ว และตามคำฟ้องโจทก์มีคำขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2559 ด้วย คดีนี้จึงชอบที่ต้องนำพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2559 มาปรับใช้บังคับลงโทษแก่จำเลย กรณีมิใช่กฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา 3 ที่บัญญัติให้ใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดไม่ว่าในทางใด และหาใช่เป็นกรณีที่กฎหมายที่บัญญัติขึ้นใช้ภายหลังการกระทำความผิดซึ่งไม่อาจมีผลย้อนหลังไปเอาผิดหรือลงโทษจำเลยให้หนักขึ้นดังที่จำเลยฎีกาไม่ ทั้งศาลอุทธรณ์ภาค 3 มิได้พิพากษาแก้ไขเพิ่มเติมโทษที่ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษแก่จำเลยแต่อย่างใด จึงไม่ต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา 212 โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.2484 มาตรา 4, 54, 55, 72 ตรี พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 มาตรา 4, 5, 6, 8, 16 (1) (2) (4) (13), 24, 27 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 มาตรา 4, 5, 6, 9, 14, 26/4, 26/5, 31 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2559 มาตรา 12, 13 ให้จำเลย คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของจำเลยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือนำสิ่งใด ๆ อันก่อให้เกิดการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติออกจากป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายของทรัพยากรธรรมชาติ 439,027 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 กันยายน 2559 จนกว่าจะชำระเสร็จแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จำเลยให้การปฏิเสธ และให้การในคดีส่วนแพ่ง ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.2484 มาตรา 54 วรรคหนึ่ง, 72 ตรี วรรคหนึ่ง

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 มาตรา 16 (1) (2) (4) (13), 24, 27 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 มาตรา 14, 31 วรรคหนึ่ง (เดิม) การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 มาตรา 14, 31 วรรคหนึ่ง (เดิม) ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุก 8 เดือน ทางนำสืบของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุก 5 เดือน 10 วัน ให้จำเลยคนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของจำเลยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือนำสิ่งใด ๆ อันก่อให้เกิดความเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ ออกจากเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ และให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน 150,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 กันยายน 2559 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โจรพักและจำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 แผนกคดีสิ่งแวดล้อมพิพากษาแก้เป็นว่า ความผิดตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 มาตรา 14 ให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2559 มาตรา 31 วรรคหนึ่ง (ที่แก้ไขใหม่) (ที่ถูก ไม่ต้องระบุพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2559) กับให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นเงิน 439,027 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 กันยายน 2559 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น คำอุทธรณ์นิยมในคดีส่วนแบ่งในศาลชั้นต้นและชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพัวจำเลยฎีกา โดยผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ศาลฎีกาแผนกคดีสิ่งแวดล้อมวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2558 จำเลยตกลงคืนพื้นที่ป่าที่บุกรุกเข้าไปแล้วถางยึดถือครอบครองทำประโยชน์จำนวน 18 ไร่ 1 งาน 59 ตารางวา ให้แก่ทางราชการ ตามบันทึกข้อตกลงขอคืนพื้นที่ของราษฎรในเขตอุทยานแห่งชาติไทรทอง โดยทางราชการผ่อนผันให้เก็บเกี่ยวผลผลิต (มันสำปะหลัง) ให้เสร็จภายในวันที่ 31 มกราคม 2559 ต่อมาวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2559 นายสนอง เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่ากับพวกออกตรวจดูบริเวณที่เกิดเหตุพบว่าจำเลยได้เก็บเกี่ยวผลผลิตไปเกือบหมดแล้ว หลังจากนั้นวันที่ 11 กันยายน 2559 นายสนองกับพวกเดินทางไปตรวจดูบริเวณที่เกิดเหตุอีกครั้งพบมีการปลูกต้นมันสำปะหลังอายุประมาณ 2 เดือน เมื่อตรวจจับพิกัดและตรวจสอบพื้นที่เฉพาะบริเวณที่มีการปลูกมันสำปะหลังแล้วได้เนื้อที่ 11 ไร่ 3 งาน 73 ตารางวา จำเลยรับว่าเป็นผู้บุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองทำประโยชน์โดยอ้างว่าไม่มีที่ทำกิน มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการแรกว่า จำเลยมีความผิดและต้องชดใช้ค่าเสียหายตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 3 หรือไม่ โดยจำเลยฎีกาว่าจำเลยได้รับประโยชน์จากคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 66/2557 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2557 ข้อ 2.1 เนื่องจากจำเลยเป็นประชาชนผู้ยากไร้ ผู้ที่มีรายได้น้อย และผู้ไร้ที่ดินทำกินซึ่งได้อยู่อาศัยในที่ดินที่เกิดเหตุก่อนคำสั่งดังกล่าวมีผลใช้บังคับ โดยจำเลยครอบครองที่ดินที่เกิดเหตุตั้งแต่ปี 2515 เดิมมีเนื้อที่ประมาณ 10 ไร่ ต่อมาย้ายไปอยู่ที่กรุงเทพมหานคร จึงยกที่ดินดังกล่าวให้นายชาติและนางสุบันซึ่งเป็นบุตรชายและภริยาของบุตรชาย ต่อมาจำเลยได้กลับมาประกอบอาชีพทำไร่กับบุตรชายบนที่ดินเดิม จึงมิใช่เป็นการบุกรุกใหม่นั้น เห็นว่า คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 66/2557 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2557 เป็นคำสั่งที่สืบเนื่องมาจากคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 64/2557 เรื่อง การปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติมีคำสั่งตั้งหน่วยงานและพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อการบริหาร

ราชการของคณะรักษาความสงบแห่งชาติในการปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดผลกระทบที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศโดยรวม โดยคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 66/2557 ข้อ 1 เป็นการเพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ส่วนข้อ 2 กำหนดให้ทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องยึดถือนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน และในข้อ 2.1 ระบุว่า การดำเนินการใด ๆ ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้ยากไร้ ผู้ที่มีรายได้น้อย และผู้ไร้ที่ดินทำกิน ซึ่งได้อาศัยอยู่ในพื้นที่เดิมนั้น ๆ ก่อนคำสั่งนี้มีผลบังคับใช้ ยกเว้นผู้ที่บุกรุกใหม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาแล้วคำสั่งดังกล่าวเป็นเพียงคำสั่งทางบริหารที่กำหนดนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวกำหนดวิธีการให้หน่วยงานและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามคำสั่งดังกล่าวถือปฏิบัติเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้ยากไร้ ผู้ที่มีรายได้น้อย และผู้ไม่มีที่ดินทำกินเท่านั้น ที่สำคัญผู้ที่ได้รับการยกเว้นจะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ที่กำหนด เช่น ต้องอยู่ในที่ดินมาก่อนคำสั่งมีผลใช้บังคับ ส่วนผู้ที่บุกรุกใหม่ต้องดำเนินการสอบสวนและพิสูจน์ทราบตามขั้นตอนที่กำหนด โดยเฉพาะข้อ 2.4 ระบุว่า กรณีใด ๆ ซึ่งยังอยู่ระหว่างการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม ให้ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดกระบวนการที่กำหนด โดยไม่มีข้อความตอนใดที่ระบุให้ประชาชนผู้ยากไร้ ผู้ที่มีรายได้น้อย และผู้ไร้ที่ดินทำกินซึ่งได้อาศัยอยู่ในพื้นที่เดิมนั้น ๆ ก่อนคำสั่งนี้มีผลใช้บังคับไม่มีความผิด หรือมีความผิดแต่ไม่ต้องรับโทษ หรือให้งดเว้นการดำเนินคดีตามกฎหมาย คำสั่งดังกล่าวจึงมิใช่บทบัญญัติที่ปกป้องหรือให้ความคุ้มครองแก่บุคคลดังกล่าวข้างต้น และต้องถือว่าบุคคลดังกล่าวยังมีความผิดตามกฎหมายไม่ว่าบุคคลนั้นจะบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองทำประโยชน์ก่อนหรือหลังคำสั่งดังกล่าวมีผลใช้บังคับเพียงแต่หากเป็นการบุกรุกก่อนคำสั่งมีผลใช้บังคับ คณะรักษาความสงบแห่งชาติมีนโยบายให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติดำเนินการเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อบุคคลบางจำพวกดังกล่าวข้างต้นเป็นการชั่วคราวเท่านั้น ดังนั้น เมื่อคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 66/2557 ไม่มีผลเป็นการยกเลิกความผิด หรือมีความผิดแต่ไม่ต้องรับโทษ หรือให้งดเว้นการดำเนินคดีตามกฎหมาย จำเลยจึงไม่อาจอ้างคำสั่งดังกล่าวมาลบล้างความผิดของจำเลยได้ การที่จำเลยบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินที่เกิดเหตุโดยทราบดีว่าที่ดินที่เกิดเหตุอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติไม่ว่าจะก่อนหรือหลังคำสั่งดังกล่าวมีผลใช้บังคับ จำเลยก็ต้องมีความผิดและต้องชดเชยค่าเสียหายแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชตามที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 วินิจฉัย ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น แต่อย่างไรก็ตามค่าเสียหายที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 กำหนดให้ต้องชำระเป็นเงิน 439,027 บาท เพิ่มจำนวนตามที่โจทก์เรียกร้องมานั้น เมื่อพิจารณาถึงสภาพที่ดินที่เกิดเหตุซึ่งมิใช่เป็นป่าสมบูรณ์ แต่เจ้าพนักงานป่าไม้ผู้ประเมินความเสียหายนำข้อมูลไปเปรียบเทียบกับที่ดินแปลงตัวอย่างซึ่งเป็นป่าสมบูรณ์ ค่าเสียหายที่คำนวณออกมาได้ย่อมไม่ถูกต้องและสูงเกินไป ศาลฎีกาจึงเห็นสมควรกำหนดค่าเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสียใหม่ให้เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเงิน 290,000 บาท มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการสุดท้ายว่า ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษาแก้ไขปรับบทลงโทษจำเลยใหม่ โดยให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 มาตรา 14, 31 วรรคหนึ่ง (ที่แก้ไขใหม่) ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า การที่จะนำกฎหมายฉบับใดมาใช้เพื่อพิจารณาพิพากษาให้บุคคลได้รับโทษทางอาญานั้น กฎหมายฉบับดังกล่าวต้องเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด คดีนี้จำเลยบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองทำประโยชน์ใน

ที่ดินที่เกิดเหตุซึ่งเป็นป่าสงวนแห่งชาติตั้งแต่วันที่ 27 พฤษภาคม 2558 และได้กระทำต่อเนื่องเรื่อยมาจนถึงวันที่ 11 กันยายน 2559 การกระทำความผิดของจำเลยจึงมีขึ้นตั้งแต่วันที่จำเลยบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินที่เกิดเหตุและยังคงเป็นความผิดอยู่ต่อเนื่องตลอดเวลาที่จำเลยยังยึดถือครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินที่เกิดเหตุซึ่งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยช่วงระหว่างวันที่ 27 พฤษภาคม 2558 ถึงวันที่ 24 พฤษภาคม 2559 การยึดถือครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินที่เกิดเหตุเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 มาตรา 14, 31 วรรคหนึ่ง (เดิม) และเมื่อพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2559 มีผลใช้บังคับในวันที่ 25 พฤษภาคม 2559 จำเลยก็ยังคงยึดถือครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินที่เกิดเหตุในเขตป่าสงวนแห่งชาติต่อเนื่องเรื่อยมาจนถึงวันที่ 11 กันยายน 2559 อันเป็นวันที่เจ้าพนักงานจับกุมจำเลย จึงเป็นกรณีที่จำเลยกระทำความผิดขณะที่กฎหมายฉบับเดิมยังมีผลใช้บังคับและขณะที่กฎหมายฉบับใหม่ใช้บังคับแล้ว ดังนั้น เมื่อเจ้าพนักงานจับกุมจำเลยภายหลังวันที่พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2559 มีผลใช้บังคับแล้ว และตามคำฟ้องโจทก์มีคำขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2559 ด้วย คดีนี้จึงขอขบที่ต้องนำพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2559 มาปรับใช้บังคับลงโทษแก่จำเลย กรณีมิใช่กฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 ที่บัญญัติให้ใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดไม่ว่าในทางใด และหาใช่เป็นกรณีที่กฎหมายที่บัญญัติขึ้นใช้ภายหลังการกระทำความผิดซึ่งไม่อาจมีผลย้อนหลังไปเอาผิดหรือลงโทษจำเลยให้หนักขึ้นดังที่จำเลยฎีกาไม่ ทั้งศาลอุทธรณ์ภาค 3 มิได้พิพากษาแก้ไขเพิ่มเติมโทษที่ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษแก่จำเลยแต่อย่างใด จึงไม่ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 212 ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิจารณามานั้น ขอบแล้ว ไม่มีเหตุที่ศาลฎีกาจะเปลี่ยนแปลงแก้ไข ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

อย่างไรก็ตามพื้นที่ป่าที่เกิดเหตุที่จำเลยบุกรุกเข้าไปครอบครองทำประโยชน์นั้นมีเนื้อที่ไม่มากนัก ประกอบกับการที่จำเลยกลับเข้าไปบุกรุกยึดถือครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินที่เกิดเหตุอีกก็เนื่องจากไม่มีที่ดินทำกิน จึงเห็นสมควรให้โอกาสจำเลยสักครั้งหนึ่งเพื่อกลับตัวเป็นพลเมืองดีด้วยการรอกการลงโทษจำคุกไว้ ที่ศาลล่างทั้งสองลงโทษจำคุกโดยไม่รอกการลงโทษให้แก่จำเลยจึงไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา แต่เพื่อให้จำเลยหลาบจำและไม่หวนกลับมากระทำความผิดทำนองเดียวกันซ้ำอีก จึงให้ลงโทษปรับอีกสถานหนึ่งและกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติของจำเลยไว้ด้วย พิจารณาแก้เป็นว่า ให้ลงโทษปรับจำเลยเป็นเงิน 45,000 บาท อีกสถานหนึ่ง เมื่อลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 แล้ว คงปรับ 30,000 บาท โทษจำคุกให้รอกการลงโทษไว้มีกำหนด 3 ปี และให้คุ้มครองความประพฤติของจำเลยมีกำหนด 2 ปี นับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาศาลฎีกาให้จำเลยฟัง โดยให้จำเลยไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติปีละ 2 ครั้ง ตามกำหนดเวลาที่พนักงานคุมประพฤติเห็นสมควรกำหนด กับให้จำเลยกระทำกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ รักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามที่พนักงานคุมประพฤติเห็นสมควรเป็นเวลา 30 ชั่วโมง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 ให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายเป็นเงิน 290,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 กันยายน 2559 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช นอกจากนี้ที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

ภาค 3 ค่าฤชาธรรมเนียมในคดีส่วนแพ่งในชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

นิพนธ์ ใจสำราญ · ธงชัย เสนามนตรี · ชูชีพ ปิณฑะสิริ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th ·
<https://thaideka.online/deka/4907/2563>